

Bruksela, 6 marca 2026 r.
(OR. en)

6615/26
ADD 1

LIMITE

CORLX 193
CFSP/PESC 271
CONUN 20
COARM 19

NOTA

Dotyczy: DECYZJA RADY w sprawie wsparcia globalnego mechanizmu raportowania w zakresie nielegalnej broni konwencjonalnej i amunicji do tego rodzaju broni w celu zmniejszenia ryzyka ich przenikania i nielegalnego transferu („iTrace VI”) - Załącznik

ZAŁĄCZNIK

DOKUMENT PROJEKTOWY

Projekt na rzecz wsparcia globalnego mechanizmu raportowania w zakresie nielegalnej broni konwencjonalnej i amunicji w celu zmniejszenia ryzyka ich przenikania i nielegalnego transferu

(„iTrace VI”)

iTrace – globalny mechanizm raportowania w zakresie nielegalnej broni konwencjonalnej i amunicji do tego rodzaju broni

1. Kontekst i uzasadnienie wsparcia w ramach WPZiB

1.1. Niniejsza decyzja opiera się na kolejnych decyzjach Rady mających na celu walkę z destabilizującymi skutkami przenikania broni konwencjonalnej i amunicji do tego rodzaju broni i nielegalnego handlu nimi, w szczególności na decyzjach 2013/698/WPZiB, (WPZiB) 2015/1908, (WPZiB) 2017/2283, (WPZiB) 2019/2191 i (WPZiB) 2023/387, które ustanowiły i wzmocniły iTrace – globalny mechanizm raportowania w zakresie broni konwencjonalnej i amunicji do tego rodzaju broni.

Przenikanie broni konwencjonalnej i amunicji do tego rodzaju broni oraz nieuprawniony dostęp do komponentów i technologii niezbędnych do ich produkcji i eksploatacji stanowią duże wyzwanie dla bezpieczeństwa Unii. Kwestia ta obejmuje nabywanie tych produktów i ich dalsze przekazywanie przez wrogie państwa, działania nieuprawnionych odbiorców takiej broni, które utrudniają wysiłki Unii w zakresie rozwoju i zarządzania kryzysowego, działania humanitarne i działania stabilizacyjne na obszarach świata dotkniętych konfliktami zbrojnymi, oraz wykorzystywanie tych produktów przez przestępców, zorganizowane grupy przestępcze i terrorystów do przeprowadzania ataków na terytorium Europy.

Działania prowadzone na mocy decyzji (WPZiB) 2023/387 potwierdzają, że charakter pola walki zmienił się podczas kolejnych działań podejmowanych w ramach mechanizmu iTrace. Wrogie państwa i nieuprawnieni odbiorcy w coraz większym stopniu wykorzystują powszechnie dostępne technologie, w tym technologie stosowane do produkcji bezzałogowych systemów powietrznych, by zwiększyć zdolności w zakresie tradycyjnej broni konwencjonalnej i amunicji. Potencjał podmiotów o niskich zdolnościach w zakresie opracowywania coraz bardziej zaawansowanej broni szybko rośnie i będzie nadal kształtować konflikty zbrojne na całym świecie.

Projekt iTrace odgrywa zasadniczą rolę w ostrzeganiu państw członkowskich UE o tych zmianach oraz we wspieraniu krajowych i wielostronnych działań mających na celu przeciwdziałanie przenikaniu broni i nielegalnym łańcuchom dostaw. Państwa członkowskie UE potwierdziły strategiczne znaczenie iTrace w konkluzjach Rady w sprawie kontroli wywozu broni z 14 kwietnia 2025 r. Od momentu powstania mechanizm iTrace działa w ponad 40 państwach dotkniętych konfliktami i stworzył największe na świecie repozytorium przekierowanej broni konwencjonalnej i amunicji, wspierając wdrażanie wspólnego stanowiska 2008/944/WPZiB (wersja skonsolidowana), art. 11 Traktatu o handlu bronią, międzynarodowego instrumentu umożliwiającego śledzenie, programu działania ONZ w zakresie BSiL oraz globalnych ram dotyczących amunicji.

Projekt umożliwił udokumentowanie tysięcy przypadków przenikania broni i ściganie przestępstw oraz przyczynił się do opracowania sankcji nakładanych na podmioty dostarczające wrogim podmiotom broń, amunicję i powiązane komponenty. Działania te potwierdzają, że mechanizm iTrace jest strategicznie istotną inicjatywą wspierającą podejmowanie decyzji w całym spektrum kontroli zbrojeń i procesów bezpieczeństwa.

1.2. Okazało się, że projekt iTrace umożliwia wczesne reagowanie na szybko zmieniające się globalne środowisko bezpieczeństwa. Popyt na informacje generowane w ramach mechanizmu iTrace nadal rośnie wraz z rozprzestrzenianiem się konfliktów i coraz większymi wzajemnymi powiązaniem, co wymaga bardziej złożonej analizy łańcucha dostaw oraz zwiększonych zdolności analitycznych i w zakresie przetwarzania danych.

Niniejsza decyzja ma zatem na celu kontynuację i wzmocnienie projektu realizowanego na mocy decyzji (WPZiB) 2023/387 poprzez dostarczanie unijnym decydom i praktykom systematycznie gromadzonych informacji istotnych dla polityki z myślą o wspieraniu skutecznych, opartych na dowodach strategii na rzecz walki z przenikaniem i nielegalnym transferem broni.

1.3. Niniejsza decyzja przewiduje ciągle utrzymywanie i dalsze wzmocnianie globalnego systemu raportowania w zakresie broni – iTrace, w tym: zwiększenie liczby rozmieszczeń w terenie, dostosowane do potrzeb wsparcie dla państw członkowskich poprzez konsultacje, dostosowane do potrzeb produkty oparte na danych, całodobowy dział pomocy technicznej i weryfikację po wysyłce oraz szkolenie i mentoring organów krajowych w państwach dotkniętych konfliktami w celu wzmocnienia zdolności w zakresie śledzenia broni i przeciwdziałania jej przenikaniu.

2. Cele ogólne

Działanie będzie wspierać międzynarodowe wysiłki na rzecz przeciwdziałania destabilizującym skutkom przenikania broni konwencjonalnej i amunicji oraz nielegalnego handlu nimi poprzez dostarczanie istotnych dla polityki informacji i wsparcia operacyjnego. Będzie ono w szczególności:

- wspierać wdrażanie: wspólnego stanowiska 2008/944/WPZiB (wersja skonsolidowana), Traktatu o handlu bronią, programu działania ONZ, międzynarodowego instrumentu umożliwiającego śledzenie oraz globalnych ram dotyczących amunicji;
- pomagać państwom członkowskim w ocenie i ograniczaniu ryzyka przenikania broni;
- określać szlaki, podmioty i sieci związane z przenikaniem broni w celu wspierania postępowań sądowych;
- zacieśniać współpracę z organami ONZ, Interpolem (iARMS), Europolem i innymi partnerami;
- informować o priorytetowych obszarach międzynarodowej i regionalnej współpracy i pomocy;
- wspierać monitorowanie wdrażania Traktatu o handlu bronią i prowadzone przed wywozem oceny ryzyka przenikania broni oraz
- zwiększać zdolności CAR w zakresie dokumentowania i analizowania komponentów i technologii broni.

3. Trwałość w dłuższym okresie i wyniki

Działanie zapewni trwale i ustrukturyzowane ramy ciągłego monitorowania nielegalnego rozprzestrzeniania broni konwencjonalnej i amunicji do tego rodzaju broni. Znacznie zwiększy ilość, zakres i wartość analityczną informacji dotyczących broni dostępnych instytucjom Unii, państwom członkowskim i partnerom międzynarodowych oraz będzie wspierać ukierunkowane opracowywanie skutecznych polityk kontroli broni konwencjonalnej i kontroli wywozu, w tym sankcji i środków zmniejszających ryzyko.

W szczególności działanie:

- będzie dalej uzupełniać i utrzymywać system zarządzania informacjami i Trace jako długoterminowe repozytorium zweryfikowanych danych dotyczących nielegalnej broni konwencjonalnej, amunicji, komponentów i powiązanych technologii;
- będzie zapewniać decydentom i praktykom zajmującym się kontrolą zbrojeń solidne narzędzie analityczne do identyfikacji ryzyka przenikania broni, określania priorytetowych obszarów pomocy i współpracy oraz wspierania regionalnych i subregionalnych mechanizmów koordynacji;
- zachowa wystarczającą elastyczność, aby generować rezultaty istotne dla polityki w odpowiedzi na zmieniające się wymogi w zakresie bezpieczeństwa i polityki;
- zwiększy skuteczność międzynarodowych i regionalnych organizacji monitorujących broń poprzez stałą wymianę informacji i wsparcie techniczne oraz
- będzie budować w państwach dotkniętych konfliktami trwale zdolności krajowe do identyfikowania i śledzenia nielegalnej broni konwencjonalnej oraz sprawozdawczości w tym zakresie, wzmacniając w ten sposób zaangażowanie się w międzynarodowe procesy kontroli zbrojeń i egzekwowania prawa.

4. Opis działania

4.1. Projekt 1: Rozwój zdolności technicznych w zakresie identyfikacji i śledzenia broni

Cel: Wzmocnienie zdolności organów krajowych w państwach dotkniętych konfliktami w zakresie identyfikowania, dokumentowania i śledzenia nielegalnej broni konwencjonalnej i amunicji oraz zarządzania nimi, a także do przeciwdziałania u źródła ryzyku przenikania broni.

Działania: Szkolenia i mentoring będą realizowane poprzez powtarzające się misje w terenie i wspólne dochodzenia. Działania obejmą instruktaż w zakresie identyfikacji i dokumentacji broni konwencjonalnej, postępowania z materiałem dowodowym i łańcucha kontroli pochodzenia produktu, wdrażania międzynarodowego instrumentu umożliwiającego śledzenie, praktyk znakowania i rejestrowania oraz ocen bezpieczeństwa fizycznego i zarządzania zapasami. Szkolenia będą dostosowane do potrzeb krajowych i będą prowadzone dla organów ścigania, prokuratorów oraz, w stosownych przypadkach, personelu wspierającego pokój oraz misji ONZ lub UE.

Wyniki: Projekt zwiększy krajowe zdolności śledzenia, poprawi dostęp terenowych zespołów dochodzeniowo-śledczych iTrace, zwiększy ilość i jakość gromadzonych danych oraz wesprze wdrażanie Traktatu o handlu bronią, międzynarodowego instrumentu umożliwiającego śledzenie, programu działania, globalnych ram dotyczących amunicji, celu zrównoważonego rozwoju nr 16.4.2 oraz wspieranych przez Unię inicjatyw w zakresie kontroli zbrojeń.

Wskaźniki: Do 40 wizyt w terenie w zakresie szkoleń i mentoringu w trzyletnim okresie realizacji projektu.

4.2. Projekt 2: Utrzymanie systemu iTrace i dochodzenia terenowe

Cel: Celem projektu jest wspieranie badań terenowych w zakresie znajdującej się w obrocie na obszarach objętych konfliktem broni konwencjonalnej i amunicji. Projekt będzie priorytetowo traktować kraje, których sytuacja szczególnie niepokoi państwa członkowskie, w tym między innymi: Irak, Jemen, Liban, Libię, Somalię, Sudan, Syrię i Ukrainę⁸. Dochodzenia w terenie dostarczą konkretnych dowodów na przenikanie broni konwencjonalnej w ręce rebeliantów i ugrupowań terrorystycznych; w przeciwnym wypadku byłoby to niewidoczne dla zewnętrznych obserwatorów (w tym państw członkowskich UE eksportujących broń). W ramach tych badań będzie można również śledzić powiązania między bronią, amunicją oraz ich komponentami i technologiami, które zostaną znalezione w tych różnych regionach dotkniętych konfliktami. CAR złoży wniosek o uprzednią zgodę organu przygotowawczego Rady UE, Grupy Roboczej ds. Nieprolifracji i Wywozu Broni, przed merytorycznym zaangażowaniem we wszystkich krajach, które nie były wcześniej objęte dochodzeniami terenowymi i Trace ani programami szkoleniowymi i mentorskimi iTrace.

Działania: zaangażowanie wykwalifikowanych ekspertów w dziedzinie broni do przeprowadzenia w terenie analizy nielegalnej broni konwencjonalnej, amunicji, komponentów i powiązanych technologii odzyskanych na obszarach dotkniętych konfliktem. Działania obejmą ulepszoną dokumentację fotograficzną, ekspertyzy kryminalistyczne, odczytywanie zatartych lub uszkodzonych znaków towarowych, weryfikację informacji dotyczących producenta, importera i użytkownika końcowego oraz analizę powiązanej dokumentacji dotyczącej opakowań, wysyłki i logistyki. W ramach dochodzeń ocenione zostaną również wzorce użytkowania, modyfikacji i adaptacji pola walki, w tym integracja komponentów komercyjnych i nowych technologii.

Wszystkie zweryfikowane dowody zostaną umieszczone w systemie zarządzania informacjami iTrace oraz, w stosownych przypadkach, na internetowym portalu służącym do mapowania, co umożliwi analizę porównawczą między regionami i okresami. Współpraca z zaufanymi partnerami lokalnymi będzie wspierać nieprzerwane gromadzenie danych, natomiast ustrukturyzowana koordynacja z państwami członkowskimi pokaże zakres dochodzeń, pozwoli zarządzać wrażliwymi kwestiami i unikać konfliktów interesów.

⁸ Obejmuje również prace mające na celu wsparcie decyzji Rady 833/2014 (wersja skonsolidowana), w tym pozycje udokumentowane na Ukrainie.

Wyniki: Projekt wygeneruje solidny i porównywalny zbiór zweryfikowanych dowodów dotyczących przenikania i nielegalnego handlu w wielu teatrach działań. Przyczyni się to do lepszego zrozumienia przez państwa członkowskie nielegalnych łańcuchów dostaw, metod nielegalnego handlu i technik ukrywania oraz wzmocni ich zdolność do zakłócania nielegalnych transferów poprzez kontrole wywozu, sankcje i działania organów ścigania.

Wskaźniki: Do 75 misji w terenie, w tym – w razie potrzeby – misji poszerzonych, w trzyletnim okresie realizacji projektu.

4.3. Projekt 3: Dostosowane do potrzeb wsparcie dla państw członkowskich

Cel: Zapewnienie organom kontroli wywozu broni i decydentom w państwach członkowskich dostosowanego do potrzeb wsparcia operacyjnego i analitycznego w zakresie przeciwdziałania ryzyku przenikania broni i kontroli po wywozie.

Działania: Wsparcie będzie obejmować regularne konsultacje dwustronne i wizyty w stolicach, obsługę całodobowego działu pomocy technicznej, utrzymanie bezpiecznych interfejsów online przesyłających zaszyfrowane dane iTrace, utrzymanie, zabezpieczenie i znaczne usprawnienie globalnego systemu raportowania w zakresie broni – iTrace, w tym zmieniony model danych oraz wprowadzanie i analizę danych wspomaganych uczeniem maszynowym, a także zapewnienie wizyt weryfikacyjnych po wysyłce lub dostawie na oficjalny wniosek.

Wyniki: Projekt wzmocni oceny ryzyka przenikania broni, usprawni monitorowanie po wywozie, wesprze decyzje w sprawie pozwoleń na mocy wspólnego stanowiska 2008/944/WPZiB i Traktatu o handlu bronią oraz ułatwi świadome zaangażowanie w międzynarodowe procesy polityczne.

Wskaźniki: Do 20 wizyt w stolicach państw członkowskich, ciągłe działanie interfejsów i działów pomocy technicznej.

4.4. Projekt 4: Działania informacyjne, doradztwo w zakresie polityki i koordynacja międzynarodowa

Cel: Propagowanie skutecznego wykorzystania wyników mechanizmu iTrace oraz wzmocnienie międzynarodowej koordynacji i wymiany informacji w celu wsparcia kontroli broni konwencjonalnej.

Działania: Działania obejmą udział w międzynarodowych konferencjach i procesach politycznych, ukierunkowane zaangażowanie dyplomatyczne, wsparcie doradcze w zakresie polityki oraz opracowanie formalnych ustaleń dotyczących wymiany informacji z odpowiednimi organizacjami zdolnymi do przekazywania danych do mechanizmu iTrace.

Wyniki: Lepsze rozpropagowanie na arenie międzynarodowej mechanizmu iTrace, zacieśnienie współpracy z partnerami spoza UE oraz zwiększenie spójności polityki w zakresie ram kontroli zbrojeń i sankcji.

Wskaźniki: Do 50 działań informacyjnych i doradczych w zakresie polityki w okresie realizacji projektu.

4.5. Projekt 5: Wyniki badań naukowych iTrace

Cel: Opracowanie wiarygodnych wyników badań uzyskanych z danych iTrace, które stanowią podstawę debat politycznych i reakcji operacyjnych na przenikanie i nielegalny handel.

Działania: Dogłębna analiza prowadząca do przygotowania, przeglądu, publikacji i rozpowszechniania do 20 wyników ukierunkowanych na politykę, dotyczących głównych wzorców nielegalnego handlu, tendencji regionalnych i pojawiających się zagrożeń.

Wyniki: Większe znaczenie danych iTrace dla polityki, większa przejrzystość i stała widoczność działania w ramach polityki międzynarodowej i środowiska medialnego.

4.6. Projekt 6: Broń konwencjonalna, amunicja oraz śledzenie komponentów i dochodzenia

Cel: Przedkładanie formalnych wniosków o śledzenie i prowadzenie związanych z nimi dochodzeń w celu zidentyfikowania mechanizmów ponownego przenikania, niedozwolonych ponownych transferów, naruszeń sankcji oraz struktury nielegalnych sieci dostaw broni konwencjonalnej.

Działania: Rządowi krajowym i odpowiednim podmiotom zostanie przedłożony stały program wniosków o śledzenie nielegalnej broni konwencjonalnej, amunicji i komponentów udokumentowanych dochodzeniami prowadzonymi w ramach iTrace. Działania te będą wspierane przez dalsze prace analityczne, w tym rekonstrukcję łańcucha dostaw, mapowanie sieci oraz ocenę podmiotów finansowych, logistycznych i pośredniczących zaangażowanych w przenikanie. CAR będzie nadal badać i stosować nowe technologie i metody w celu zwiększenia identyfikowalności i pogłębienia analiz.

Działania w zakresie śledzenia będą ściśle koordynowane z państwami wywozu i tranzytu, w szczególności z organami kontroli wywozu broni państw członkowskich, i będą wspierać identyfikację niedozwolonych ponownych transferów, przenikania po wywozie i naruszeń zobowiązań użytkowników końcowych. Ustalenia zostaną uwzględnione w ukierunkowanych środkach przeciwdziałania przenikaniu broni, w tym w ocenach ryzyka związanego z pozwoleniami na wywóz, wdrażaniu sankcji i wariantach zakłóceń w funkcjonowaniu sieci.

Wyniki: Projekt przyczyni się do dalszego rozszerzenia globalnego repozytorium śledzenia broni i amunicji wykorzystywanej w konfliktach, pogłębienia zrozumienia ludzkiego, finansowego i logistycznego wymiaru przenikania broni oraz zapewnienia decydującym możliwości rozwiązania problemu nielegalnych transferów, uzupełniając tradycyjne embarga na broń i kontrole wywozu.

5. Lokalizacja

Projekty będą realizowane poprzez rozmieszczanie w terenie w regionach dotkniętych konfliktami, działania dwustronne w stolicach państw członkowskich, udział w forach międzynarodowych oraz działania badawcze i wydawnicze prowadzone w wybranych miejscach w Europie.

6. Czas trwania

Łączny czas trwania działania wynosi 36 miesięcy.

7. Podmiot odpowiedzialny za realizację oraz wyeksponowanie działań Unii

CAR umieszcza niewielkie terenowe zespoły dochodzeniowo-śledcze w miejscowych siłach obrony i bezpieczeństwa, wśród personelu odpowiedzialnego za utrzymanie lub wspieranie pokoju, a także w ramach innych podmiotów dysponujących mandatem w zakresie bezpieczeństwa. Zawsze, gdy te siły lub misje zabezpieczają miejsca, w których zbierane są nielegalna broń lub dowody, zespoły CAR odzyskują wszelkie dostępne dowody dotyczące ich i grup użytkowników. CAR rozpoczyna następnie śledzenie wszystkich pozycji, które można jednoznacznie zidentyfikować, i prowadzi dalekosiężne dochodzenia dotyczące ich nielegalnych transferów, łańcucha dostaw i wsparcia udzielanego stronom, które zagrażają pokojowi i stabilności.

We współpracy z krajowymi organami wydającymi pozwolenia na wywóz i podmiotami pozarządowymi CAR odtwarza łańcuchy dostaw odpowiedzialne za dostawy broni do wykorzystania w konfliktach zbrojnych – poprzez identyfikowanie nielegalnej działalności i przenikania broni z rynku legalnego na nielegalny. CAR zapisuje wszystkie zgromadzone informacje w swoim globalnym systemie monitorowania broni – iTrace, który, dysponując ponad 1 milionem wpisów o broni, amunicji i materiałach pokrewnych wykorzystywanych w konfliktach, jest największym na świecie repozytorium danych o broni wykorzystywanej w konfliktach.

CAR wykorzystuje te informacje, by a) ostrzec państwa członkowskie o przenikaniu broni konwencjonalnej i amunicji do tego rodzaju broni i by b) umożliwić ukierunkowane inicjatywy przeciwdziałające przenikaniu broni, w tym poddane przeglądowi środki kontroli wywozu i międzynarodowe działania dyplomatyczne.

Dowodzono skuteczności tej metody w niemal natychmiastowym wykrywaniu przypadków przenikania – zespoły terenowe CAR ostrzegały państwa członkowskie o przenikanej broni, gdy wciąż jeszcze znajdowały się na obszarach dotkniętych konfliktem. W niektórych przypadkach zespołom CAR udało się wykryć niedozwolony ponowny transfer broni dwa miesiące po tym, jak opuściła ona fabrykę.

Decyzja (WPZiB) 2019/2191 wsparła CAR w dalszym prowadzeniu i zwiększaniu skuteczności projektu iTrace utworzonego decyzją (WPZiB) 2013/698 z dnia 25 listopada 2013 r. i odnowionego decyzjami (WPZiB) 2015/1908, (WPZiB) 2017/2283, (WPZiB) 2019/2191 i (WPZiB) 2023/387. Projekty – określane jako odpowiednio iTrace I, II, III, IV i V – ugruntowały pozycję iTrace jako istotnej globalnej inicjatywy w zakresie monitorowania broni wykorzystywanej w konfliktach i udzieliły bezpośredniego wsparcia unijnym organom wydającym pozwolenia na wywóz oraz decydom odpowiedzialnym za politykę kontroli broni. Państwa członkowskie UE uznały kluczowe znaczenie projektu iTrace ostatnio w konkluzjach Rady w sprawie kontroli wywozu broni z 14 kwietnia 2025 r., w których Rada zobowiązała się do dalszego wspierania i dalszego rozwijania globalnego mechanizmu raportowania iTrace w zakresie broni konwencjonalnej i amunicji do tego rodzaju broni.

Ponadto 2 grudnia 2015 r. w planie działania UE przeciwko nielegalnemu handlowi bronią palną i materiałami wybuchowymi oraz ich wykorzystywaniu do celów niezgodnych z prawem zaapelowano o szersze stosowanie iTrace i zalecono, by każdy krajowy organ ścigania sprawdzał wpisy w iTrace w przypadku stwierdzenia przenikania broni i amunicji. W roku 2019 CAR zawarł protokół ustaleń z Europol, by wspomagać te działania. Ponadto CAR przekazywał dane z iTrace do prowadzonego przez Interpol systemu iARMS i wspomagał Interpol w identyfikacji broni wprowadzanej do systemu iARMS przez państwa członkowskie.

CAR przyjmuje wszelkie stosowne środki w celu wyeksponowania faktu, że działanie jest w pełni finansowane przez Unię. Środki te zostaną przedsięwzięte zgodnie z Podręcznikiem dotyczącym komunikacji i widoczności w ramach działań zewnętrznych Unii Europejskiej opracowanym i opublikowanym przez Komisję Europejską.

CAR zapewni w związku z tym wyeksponowanie wkładu Unii przez używanie stosownego logo i prowadzenie działań promocyjnych, podkreślając rolę odgrywaną przez Unię, zapewniając przejrzystość unijnych działań i podnosząc świadomość co do przyczyn przyjęcia niniejszej decyzji oraz powodów jej wspierania przez Unię, a także rezultatów tego wsparcia. Na materiałach wyprodukowanych w wyniku tego projektu w widocznym miejscu zostanie umieszczona flaga UE zgodnie z unijnymi wytycznymi dotyczącymi prawidłowego wykorzystywania i reprodukcji flagi.

8. Metody i zabezpieczenia dla krajowych partnerów rządowych

W ramach działania iTrace będzie prowadzona politycznie wyważona sprawozdawczość. Zgodnie z podstawowymi zasadami CAR dotyczącymi niezależności i obiektywizmu, w ramach działania będą przedkładane sprawozdania na temat nielegalnej broni konwencjonalnej i amunicji do tego rodzaju broni oraz komponentów i technologii niezbędnych do ich produkcji i eksploatacji, dokumentowane przez terenowe zespoły dochodzeniowo-śledcze CAR w obszarach dotkniętych konfliktem, bez względu na rodzaj lub pochodzenie broni i amunicji oraz bez względu na przynależność podmiotu posiadającego tę broń. CAR dostrzega, że państwa członkowskie, które ujawniają informacje w interesie przejrzystości, mogą wystawić swój wywóz broni na bardziej wnikliwą analizę publiczną. CAR będzie zatem w możliwie największym zakresie:

- (a) wyrażał w sprawozdaniach publicznych uznanie dla tych państw członkowskich, które przekazały na rzecz działania iTrace informacje w interesie przejrzystości publicznej oraz
- (b) pilnował, by sprawozdawczość publiczna w ramach iTrace wyraźnie odróżniała wyżej wspomniane państwa członkowskie od państw, które konsekwentnie nie ujawniają informacji wspierających dochodzenia w ramach iTrace.

8.1. Jasność operacyjna

CAR złoży wniosek o uprzednią zgodę organu przygotowawczego Rady UE, Grupy Roboczej ds. Nieproliferaacji i Wywozu Broni, przed merytorycznym zaangażowaniem we wszystkich krajach, które nie były wcześniej objęte dochodzeniami terenowymi iTrace lub programami szkoleniowymi i mentorskimi iTrace. Wszelkie takie wnioski będą obejmowały ogólny zakres dochodzeń prowadzonych przez CAR oraz metodę przewidzianą dla danego kraju. W chwili przyjmowania niniejszej decyzji Rady programy iTrace działały w następujących krajach: Afganistan, Arabia Saudyjska, Bahrajn, Benin, Burkina Faso, Czad, Demokratyczna Republika Konga, Egipt, Etiopia, Filipiny, Gambia, Ghana, Indie, Irak, Izrael, Jemen, Jordania, Kamerun, Kenia, Liban, Libia, Mali, Maroko, Mauretania, Mjanma, Mozambik, Nepal, Niger, Nigeria, Pakistan, Republika Środkowoafrykańska, Senegal, Somalia, Sudan, Sudan Południowy, Syria, Togo, Tunezja, Turcja, Uganda, Ukraina, Wybrzeże Kości Słoniowej oraz Zjednoczone Emiraty Arabskie.

8.2. Łagodzenie stronniczości

CAR dostrzega, że liczba szczegółów przekazywana przez rządy w odpowiedzi na wnioski o śledzenie – od braku odpowiedzi po pełne ujawnienie i przekazanie dokumentów transferowych – może sprawić, że państwa członkowskie doświadczą jawności publicznej w różnym stopniu. CAR zobowiązuje się do łagodzenia wszelkich przejawów stronniczości, jaka może się pojawić w sprawozdaniach iTrace z powodu rozbieżności odpowiedzi na wnioski o śledzenie, przez:

- (a) wyraźne zaznaczenie w tekście przy wszystkich przypadkach zgłoszonych za pośrednictwem działania iTrace, w których państwa członkowskie odpowiedziały w sposób przejrzysty na wnioski o śledzenie, legalności transferów będących przedmiotem tych wniosków;
- (b) wyraźne zaznaczenie w tekście przy wszystkich przypadkach zgłoszonych za pośrednictwem działania iTrace, w których państwa nie odpowiedziały na wnioski o śledzenie, że „ze względu na brak odpowiedzi CAR nie może wypowiedzieć się na temat legalności przedmiotowego transferu” (nie będzie miało to zastosowania do przypadków, w których państwa członkowskie, w odpowiedzi na konkretne wnioski o śledzenie, podały przyczyny, dla których nie mogły odpowiedzieć niezwłocznie lub w pełni) oraz

8.3. Proces śledzenia

Państwa członkowskie i podmioty pozarządowe odpowiadają na wydane przez CAR w ramach projektu iTrace wnioski o śledzenie całkowicie według własnego uznania, zgodnie z krajowym ustawodawstwem dotyczącym kontroli wywozu i poufności danych. Najkonkretniejszym sposobem weryfikacji dokładności informacji przedstawianych w publicznych wynikach CAR jest jednak proces śledzenia. Ostrzegając strony o przenikaniu przed podaniem informacji do wiadomości publicznej (za pośrednictwem publikacji iTrace lub CAR), CAR daje odbiorcom tych informacji możliwość ustosunkowania się do „zarzutów” i sprostowania nieścisłości.

Początkowo CAR wysyła drogą elektroniczną wnioski o śledzenie dotyczące pozycji objętych kontrolą wywozu do stałego przedstawicielstwa danego rządu przy ONZ w Nowym Jorku, chociaż zachęca rządy krajowe (z przyczyn administracyjnych) do wyznaczenia punktu kontaktowego w stolicach do celów przyszłej komunikacji w ramach działania iTrace⁹. W przypadku pozycji nieobjętych kontrolą wywozu CAR wysyła drogą elektroniczną wnioski o śledzenie do podmiotów zajmujących się produkcją lub wywozem.

Proces śledzenia odbywa się zgodnie z wewnętrznymi standardowymi procedurami operacyjnymi CAR 02.02 i składa się z następujących etapów:

- (a) po pobraniu danych terenowe zespoły dochodzeniowo-śledcze, które mają za zadanie śledzenie broni konwencjonalnej i amunicji do tego rodzaju broni, oznaczają te dane do dalszego śledzenia w globalnym systemie raportowania w zakresie broni – iTrace;
- (b) jednostka ds. śledzenia w CAR przegląda wszystkie pozostałe dane zgromadzone na miejscu i w połączeniu z jednostką analityczną CAR uruchamia wszelkie dodatkowe wnioski o śledzenie, które uzna za stosowne;
- (c) w odniesieniu do pozycji wybranych do śledzenia system automatycznie (i) przydziela numer wniosku o śledzenie do każdej pozycji; (ii) zbiera wnioski o śledzenie dotyczące jednej lub więcej pozycji, pochodzące z jednego kraju, i tworzy jeden komunikat dotyczący śledzenia; oraz (iii) przydziela do każdego komunikatu numer korespondencyjny;
- (d) przesłanie wniosku o śledzenie zapoczątkowuje 28-dniowy okres oczekiwania, z uwzględnieniem procedur krajowych, np. w państwach członkowskich. W trakcie okresu oczekiwania dana pozycja nie może być publikowana ani wymieniana w jakichkolwiek informacjach CAR;
- (e) jeżeli na końcu tego 28-dniowego okresu oczekiwania jednostka ds. śledzenia nie otrzymała odpowiedzi, może ona przekazać przypomnienie (pocztą elektroniczną lub przez telefon, z zaznaczeniem wszystkich posiadanych informacji). Przypomnienie nie zapoczątkowuje kolejnego okresu 28-dniowego;

⁹ Przypomina się państwom członkowskim, że zobowiązania dotyczące międzynarodowego instrumentu umożliwiającego śledzenie oraz Traktatu o handlu bronią (ATT), odnoszące się do przechowywania dokumentacji przez co najmniej dziesięć lat, pod żadnym względem nie uniemożliwiają państwom członkowskim wymiany informacji w przypadku, gdy istnieją odpowiednie rejestry przekraczające minimalne progi zatrzymywania danych przewidziane w tym instrumencie i w ATT. Zachęca się państwa członkowskie do przekazywania projektowi iTrace wszystkich dostępnych informacji dotyczących produkcji i transferu broni, amunicji i powiązanych materiałów, jeżeli takie rejestry istnieją i niezależnie od czasu, jaki upłynął.

- (f) gdy jednostka ds. śledzenia otrzyma odpowiedź na wniosek o śledzenie, powiadamia cały odnośny personel. Personel ten omawia odpowiedź z jednostką ds. śledzenia i decyduje o sposobie działania (tj. czy strona odpowiadająca udzieliła odpowiedzi na pytania CAR? Czy CAR powinien przeprowadzić dalsze działania lub zwrócić się o wyjaśnienia? Czy CAR może wydać prawo do odpowiedzi?);
- (g) gdy otrzymane zostaną wszystkie wyjaśnienia, jednostka ds. śledzenia sporządza powiadomienie z prawem odpowiedzi. Jest to zwięzłe podsumowanie informacji przekazanych w odpowiedzi na wniosek CAR i zawiera ostrzeżenia w reakcji na brakujące lub niejasne informacje. Tekst ten ma być dosłownie odtworzony w systemie iTrace i w innych materiałach CAR i musi stanowić wyczerpujący zestaw informacji przekazanych przez podmiot odpowiadający na wniosek o śledzenie. Jednostka ds. śledzenia przekazuje wstępną wersję tekstu zespołowi odpowiedzialnemu za dany wniosek o śledzenie, by mógł on dokonać sprawdzenia. Po zaakceptowaniu tekstu zespół powiadamia jednostkę ds. śledzenia na piśmie, a jednostka ta przesyła prawo do odpowiedzi. Przypomina się państwu członkowskiemu, że porozumienie w sprawie dosłownego brzmienia prawa do odpowiedzi ma na celu wyłącznie zapewnienie dokładności sprawozdawczości i nie ma na celu ograniczenia zakresu sprawozdawczości dotyczącej pełnego łańcucha kontroli pochodzenia pozycji. O ile nie jest to wyraźnie błędne, wszystkie informacje zawarte w prawie do odpowiedzi powinny mieć na celu jak najlepsze przedstawienie charakteru pozycji, sposobu jej produkcji, wywozu, przywozu, użytkowników końcowych i deklarowanego zastosowania końcowego, w tym nazw wszelkich stron zaangażowanych w wyżej wymienione działania;
- (h) przesłanie prawa do odpowiedzi zapoczątkowuje kolejny 28-dniowy okres oczekiwania, w trakcie którego CAR zwraca się do strony odpowiadającej o zaproponowanie informacji dodatkowych lub zmian w tekście;
- (i) jeżeli strona odpowiadająca proponuje zmiany w tekście prawa do odpowiedzi, CAR dokonuje tych zmian i ponownie wystawia prawo do odpowiedzi. Każdorazowo gdy jednostka ds. śledzenia wydaje prawo do odpowiedzi, rozpoczyna się kolejny 28-dniowy okres oczekiwania. Proces ten może być powtarzany do czasu, gdy CAR uzna, że miała miejsce konstruktywna wymiana. CAR nie jest zobowiązany do akceptowania zmian w dokumencie prawa do odpowiedzi *ad infinitum*;
- (j) procedura prawa do odpowiedzi kończy się albo wtedy, gdy dany rząd lub podmiot powiadomi CAR, że tekst jest możliwy do przyjęcia, albo wtedy, gdy CAR uzna, że dalsze zmiany proponowane przez dany rząd lub podmiot są nieuzasadnione lub zbędne, lub gdy odpowiedź nie nadeszła w ciągu 28 dni. Jeżeli dany rząd stwierdzi, że nie zgadza się z CAR, a CAR uzna, że podnoszone kwestie są nieuzasadnione lub zbędne, CAR musi wymienić punkty sprzeciwu w tekście prawa do odpowiedzi. Jeżeli w odpowiedzi brakuje informacji dotyczących produkcji, cech charakterystycznych lub łańcucha dostaw pozycji, CAR może opierać się na własnych zdolnościach w zakresie identyfikacji lub na innych zaufanych źródłach jako podstawie swoich wniosków i sprawozdań publicznych;
- (k) w przypadkach, gdy proces prawa do odpowiedzi jest w toku i publikacja nastąpi wkrótce, dwa tygodnie przed „zablokowaniem” tekstu CAR komunikuje stronie odpowiadającej, że dalsze zmiany redakcyjne nie zostaną wprowadzone do publikacji po dacie finalizacji tekstu;

- (l) gdy jednostka ds. śledzenia wprowadziła do tekstu prawa do odpowiedzi wszystkie zmiany i informacje dodatkowe, przekazuje wstępną wersję tego tekstu zespołowi, który odpowiadał za wniosek o śledzenie, by mógł on dokonać sprawdzenia. Po zaakceptowaniu tekstu zespół CAR powiadamia pisemnie jednostkę ds. śledzenia. Po zaakceptowaniu tekst zostaje „zablokowany” i nie można dokonać w nim dalszych zmian. Odtąd tekst ten musi być odtwarzany dosłownie we wszelkich informacjach publicznych lub niepublicznych, odnoszących się do danego przypadku. Jest zatem niezbędne, by jednostka ds. śledzenia i odnośne zespoły uzgodniły tekst dosłowny w całości przed wydaniem praw do odpowiedzi oraz
- (m) jeżeli dany rząd lub podmiot w odpowiedzi na wnioski o śledzenie wystosowane przez CAR określi kolejny punkt w łańcuchu dostaw, CAR wystosuje do tej strony nowy wniosek o śledzenie i proces śledzenia rozpocznie się ponownie od lit. a).

8.4. Powiadomienie wyprzedzające

CAR wysyła powiadomienie wyprzedzające do wszystkich stron, które są wyraźnie wymienione w publikacjach iTrace. Ma to postać formalnej wiadomości, która jest opracowywana przez autora mającej się ukazać publikacji i przesyłana przez jednostkę ds. śledzenia. W powiadomieniu wyprzedzającym opisuje się sposób, w jaki w sprawozdaniu zostanie ujęty związek między rządem lub innym wymienionym podmiotem i danym przypadkiem; przeznaczeniem tego powiadomienia jest zapewnienie, by:

- (a) CAR dołożył należytej staranności przy zawartych w jego informacjach wszelkich zarzutach lub odniesieniach do podmiotów oraz
- (b) informacje przedstawiane w wynikach CAR były dokładne i sprawiedliwe.

Wysłanie powiadomienia wyprzedzającego zapoczątkowuje 14-dniowy okres oczekiwania, podczas którego CAR zwraca się do odbiorców o sprawdzenie dokładności przekazywanych informacji i o przedstawienie ewentualnego sprzeciwu. Pozycja ta nie może być opublikowana ani wymieniana w żadnych informacjach CAR podczas tego 14-dniowego okresu.

9. Sprawozdawczość

Sprawozdania narracyjne będą przedkładane co kwartał i będą zawierały szczegóły dotyczące działań i wyników w podziale na projekty, przygotowane na podstawie danych w czasie rzeczywistym dostępnych na stronie internetowej iTrace.